

בתולה נשאת פרק ראשון כתובות

ד.

עין משפט
גור מצוה

(א) [ומה עתה:] (ב) [פי']
[ומה עתה:] (ג) [דריה יומיה]
ומה אירסתה בעתה דהכא]

גליון הש"ס

רש"י ר"ה כל ל' יום. פי'
מנ"א פי' מתי"ד פ"ק ר"ב:

ופורש. ויקברו את המת מיד דמיון דחלה עליו מחנה הוא לגביה כרגל ולא אחיה אבילות ומיילת ונוהג שבעת ימי המשחה כו'. וכל אופן הימים. של ימי המשחה ושל אבילות: הוא יסן כו'. ואין ממתיקין זה עם זה שמה יבעול ואכל אסור בתשמיש המטה כדילפינן כאלו מנלחין (מור"ק דף טו:) ואף שבעת ימי המשחה שהן כרגל נוהג הוא אבילות של דברי זינעא דהיינו אסור בתשמיש דלקמן: ואין מונעין. בשלל האבילות אין אסורין עליה תכשיטיה שלא תמנה על בעלה: כל שלשים יום. ואע"פ שהן ימי אבילות לשאר בני אדם וכל שכן משלשים ואלו: דליכא איניש דערס. אס יפקידו מה שהיטו: שנתן מיס על גבי בשר. שוב אינו ראוי למוכרו במקולין: כדרך. שמימי אינשי טובא ויש קופתיה הרבה: אלא דרע מסדא. דמפלגי בין נתן נתן ללא נתן: היכי משקח לה. לא כדרך ולא ככפר: דסקפא מכרך ומסקפא מכפר. מוזאה מכלל כרך ומוזאה מכלל כפר. גדולה מכפר וקטנה מכפר: שניא כרב מסדא. דמוקי לה נתן מיס על גבי בשר: וכן מי שפירסה אשתו נדה. כנסיסתה לתופה: הוא יסן כו'. ואין לחמתה זה עם זה: בין כך ובין כך. בין יש אונס בין אין אונס: לא יבעול. בעילה ראשונה: לא עברך שם כו'. כלל שנת מפני ששעה חבורה: ולא כגו"ל. לקמן [וע"ז] מפרש: מסייע ליה. הא דקתני דאסור בתשמיש שבעת ימי המשחה שהן לו כרגל: של זינעא. שאינו ניכר לביתו שהוא אכל בכך: לא שנו. דאין נאמנין להתייחד: אלא שלא בעל. דקתני ליה יצירה: דכבעל עסקינן. דקתני בעל בעילה מזה לפי קצרות האל: כי קאמר. רכא לא שנו אפירסה אשתו נדה קאמר דמיון נדה ממורה בעל מהימן עלה דלא אחי לולוילי באיסור כרת: סא וכן קתני. קס"ד אבולה מילתא דאבילות מדמיון ליה ובאבילות דבעל עסקינן: ה"ק

ובועל בעילת מצוה ופורש ונוהג שבעת ימי המשחה ואחר כך נוהג שבעת ימי אבילות וכל אותן הימים הוא יסן בין האנשים והיא ישנה בין הנשים (א) ואין מונעין תכשיטין מן הכלה כל שלשים יום (ב) ודוקא אביו של חתן או אמה של כלה לריבא איניש דערס להו אבל איפכא לא אמר פרם בר פאא אמר רב חסדא לא שנו אלא שנתן מים על גבי בשר אבל לא נתן מים על גבי בשר מורבן אמר רבא ובכרך אע"פ שנתן מים על גבי בשר מורבן אמר רב פפא ובכרך אע"פ שלא נתן מים על גבי בשר לא מורבן ואלא דרב חסדא היכי משכחת לה אמר רב אישי בגין מתא מחסיה דמפקא מכרך ומפקא מכפר נתנא כוותיה רב חסדא יהרי שויה פתו אפוייה וטבחו טבוח ויינו מוזג ונתן מים על גבי בשר ומת אביו של חתן או אמה של כלה מבניסין את המת להורד ואת התרין ואת הכלה לחופה ובעל בעילת מצוה ופורש ונוהג שבעת ימי המשחה ואח"כ נוהג שבעת ימי אבילות וכל אותן הימים הוא יסן בין האנשים ואשתו וכל אותן הימים הוא יסן בין שפירסה אשתו נדה הוא יסן בין האנשים והיא ישנה בין הנשים (א) ואין מונעין תכשיטין מן הכלה כל ל' יום בין כך ובין כך לא יבעול לא בערב שבת ולא במוצ"ש אמר רב הווא יסן בין האנשים והיא ישנה בין הנשים מסייע ליה לרבי יוחנן דאמר רבי יוחנן רבי אע"פ שאמרין אין אבילות במועד אבל דבריהן שני צינעא ונוהג דרש רב יוסף בריה דרבא משמיה דרבא ה"ל"ש אלא שלא בעל אבל בעל אשתו ישנה עמו והא הבא דכבעל עסקינן וקתני הוא יסן בין האנשים והיא ישנה בין הנשים כי קאמר ואפירסה אשתו נדה הא וכן קתני הכי

ובועל בעילת מצוה ופורש. קודם שיקבר המת אבל לאחר שנקבר לא כדלמרינן כמון דכרים של זינעא נוהג דייק לה מדקתני כל אותן הימים הוא יסן בין האנשים כו' מיהו מרשא דהכא לא ה"מ למידק דדוקא כשהמת נחמד הוא דשרי בעילת מצוה דמצי לדמויי דבעל בעילת מצוה היינו אפי' לאחר שחל עליו אבילות אבל קשה לרשב"א אמאי לא דייק מדקתני ופורש מכלל דנוהג דכרים של זינעא מדלא התייר אלא בעילת מצוה דוקא ואורי"ה דה"מ"ל פורש משום דס בתוליס כדלמרינן בפי' תינותק (נדה דף פה:) אבל מהוא יסן בין האנשים דייק שפיר דהו משום אבילות דלי משום נדות כיון דבעיל אשתו ישנה עמו כדלמר רב יוסף כמון ועוד דכל אותן הימים משמח דככולהו הו' מד טעמא דהיינו משום אבילות והשתא מקילינן טפי באיניות דאורייתא מבאבילות דרבנן מידי דהוה אבעילת סנדל ועטיפת הראש וכפית המטה: בעילת מצוה. קרי לה משום נדות מזה משום דכתיב כי בעליך עושין ואמרי' (סנהדרין דף כג:) אין אשה כורמת בנית אלא למי ששואה אותה כלי וע"י כך מידבק נה ובאין לדי פריה ורביה ולנהי קרי לה לבעילה ראשונה בעילת מצוה: אבל איפכא דא. וה"ה אס אכלים מחמת שאר קרובים תימה דלמר כפ"ג דמועד קטן (דף כג. וס) מתא אשתו אסור לישא עד שיעברו ג' רגלים ואס אין לו בנים מותר לישא לאלתר משום פריה ורביה הניחה לו בנים קטנים מותר לישא לאלתר משום פרנסתם והכא אמר אכל איפכא לא ומשמע דבאין לו בנים עסקינן מדקאמר דליכא דערא להו משמע דבכחור איירי וי"ל דלאלתר לאו דוקא אלא כלומר מותר לאחר ז' ומיהו לבעול אסור עד לאחר ל' דמוכה בתר הכי צמעה שמתה אשתו של יוסף הכהן אשתו נדה לאחיה בנית הקברות לאי ופרנסתו בני אחותיך ואע"פ"כ לא צא עליה עד זמן מרובה מאי זמן מרובה עליה

יוס מכלל דכנסת תוך ל' ותוך שבעה ודאי אסור כדמוכח הכא ומה שאמר לה כנה"ק לא היה זה כניסה אלא שידוכין בעלמא וגרלה לר"י ודאי אלו שיש לו בנים קטנים מותר לישא תוך ל' כדמשמע בעובדא דיוסף הכהן אכל אשתו שאין לו בנים אלא שיש לו בנים גדולים אבל אין לו בנים או שיש לו בנים קטנים מותר לישא אחרת לאחר ל' משמע דאסור אפי' לישא תוך שלשים ואע"ג דיש לו בנים קטנים מותר לישא תוך שלשים מ"מ נקט אחר שלשים משום אין לו בנים ור"ת ר"ל דבאין לו בנים אפי' לבעול שרי תוך שלשים אחר ז' משום פריה ורביה והיחא דשמחות אינה מתיישבת כפי' וגרלה דביש לו בנים קטנים שרי לישא ואפי' אס היא נמי אבילה מפני שמפרנסת בניו ואע"פ שאפשר באחרת כדמוכח בעובדא דיוסף הכהן שהיתה אבילה מאחותה ומיהו אין כל כך ראייה דשמה שאני התם לפי שהיא מרחם על בני אחותה יותר מאחרת ואע"ג דמן כפרק הכולין (יבמות דף מא. וס) כל הנשים יאחרו חוץ מאלמנה מפני האיצול ולא מפלגי מידי משמע שאסורה אפי' למי שיש לו בנים קטנים כשהיא אבילה התם משום דכלאו הכי אסורה דלריכה להמנין ג' חדשים משום הנחנה ואורי"ה דאפי' ממו אביו ואמו יכול לנטע אחר ל' והא דלמרי' כמועד קטן (דף כג:) על כל הממס נכנס לבית המשחה אחר ל' על אביו ועל אמו אחר י"ב חדשים ה"מ כשאר שמחות אבל לישא אשה שהיא מצוה ימירה מותר ואפי' יש לו בנים משום שנאמר (קהלת יב) בנקר זרע [אח] זרעך ולערב אל מנה ידך והיחא ראייה מדתניא קסא כל ל' יום לנישואין ולא מפלגי בין אביו ואמו לשאר קרובים משמע דככולהו לאחר ל' מותר וה"ר יוסף הניח ראייה לדבריו דמן בתקנת שמחות (פ"ט) כדדאי על כל הממס אסור לילך לבית המשחה עד שישלמו ל' יום ועל אביו ועל אמו אסור כל שנים עשר חדש אפי' היה של מצוה אלא שרי בכל משנה של מצוה וז"ע אי קאי נמי ארישא ושרי אפי' תוך ל' יום: בג"מ ב"ר אהרן פ"ה ט"ה תימה רב חסדא מאי דוחקיה לאוקומי נתן מיס על גבי בשר נוקמה ככפר אע"פ שלא נתן מיס על גבי בשר ויש לומר משום דניחא ליה לרב חסדא לאוקמה ברוב עיריות שהן צינעיות וה"ק כיון מתא מחסיה ורוב עיריות ומסי' נקט נמי כדברייתא דמימי ונתן מיס על גבי בשר משום דאירי ברוב עיריות: מסייע ליה ר"י יוחנן כו'. מועד וחתן משוה אותן ככ"מ כשהיא דתניא כפ"ק דמועד קטן (דף ז: וס) חתן שולח לו נגע ונתנין לו ז' ימי המשחה לו ולאצטילתו ולכסותו וכן כרגל נתנין לו כל ימות הרגל: אבל דברים שצ' צינעא נוהג. פי' חובה לעשות כן ולא רשות מדמימי סייעתא מן הכרייתא ואי"ת רב ושמואל דלמרי' כפרק בתרא דמועד קטן (דף ה.) דתשמיש המטה בשבת של ז' ימי אבילות רשות תיקשי להו כרייתא דהכא ואין סברא לתקן בין מועד לנעת ומקילין בשבת טפי אלא נראה לר"י דרב ושמואל מפלגי בין חתן למועד ושבת אבל קשה דכל אותן הימים הוא יסן בין האנשים משמע אפי' בשבת ופסקו ה"ג כר' יוחנן ופירשו אע"ג דקימאין לן דבריה המיקל בצלל הי"מ בתנאי אכל באמוראי לא ואורי' דודאי נראה דהלכה כר' יוחנן מדאמר ה"ס הכא מסייע ליה לר' יוחנן והלכת

אמר רסוד בר פפא א"י חסדא לא שנו אלא שנתן מים ע"ג בשר אבל לא נתן מים ע"ג בשר מידרבן. אמר רבא ויכרך אפי' שנתן מים על גבי בשר מידרבן. א"י פפא ובכפר אפי' שלא נתן מים ע"ג בשר לא מידרבן. ואלא דרב חסדא היכי משכחת לה כגון מתא מחסיה דמפקא מכפר ומפקא מכרך אמר רב הווא יסן בין האנשים וכי. מסייע ליה לר' יוחנן דאמר ר"י אפי' שאמר אין אבילות כמועד אבל דברים שבעוה נהג. פי' ד' ימי חתונת כשכפת ד' ימי הרגל תן לו. ומפני שתשמיש המטה הרי דבר של צנעא שאין בני העולם מרגישים אסור: ודרש ר"י ברי' דרבא משמיה דרבא לא שנו אלא שלא בעל שיצור תוקפו אבל בעל אשתו כבעל עסקינן וקתני הוא יסן בין האנשים וכו'. כי קאמר ר"י אמרסה נדה. והא וכן קתני ה"ק נדה מי שפירסה אשתו נדה ולא בעל הוא יסן בין האנשים ואשתו ישנה בין האנשים פי' אבל [בעל] כל נדה דעלמא מתקיים בעלה בבית וכשמת אביו של חתן או אמה של כלה צריכי שימור: